

**Najwyższa Izba Kontroli
Delegatura w Kielcach**

Kielce, dnia 29 czerwca 2011 r.

**Pani
Irena Jamro
Dyrektor Specjalnego Ośrodka
Szkolno-Wychowawczego
w Jędrzejowie**

I/11/001
LKI-4114-01-12/2011

WYSTĄPIENIE POKONTROLNE

Na podstawie art. 2 ust. 2 ustawy z dnia 23 grudnia 1994 r. o Najwyższej Izbie Kontroli¹, zwanej dalej „ustawą o NIK”, Najwyższa Izba Kontroli Delegatura w Kielcach przeprowadziła w Specjalnym Ośrodku Szkolno-Wychowawczym w Jędrzejowie (Ośrodek) kontrolę dotyczącą gromadzenia danych w systemie informacji oświatowej (SIO), w okresie od 1 września 2008 r. do 31 grudnia 2010 r.

W związku z kontrolą, której wyniki przedstawione zostały w protokole kontroli podpisanym w dniu 20 czerwca 2011 r., Najwyższa Izba Kontroli, na podstawie art. 60 ustawy o NIK, przekazuje Pani Dyrektor niniejsze wystąpienie pokontrolne.

Najwyższa Izba Kontroli ocenia pozytywnie, pomimo stwierdzonych nieprawidłowości, działalność Dyrektora Ośrodka w zakresie objętym kontrolą.

Pozytywną ocenę uzasadnia:

- sukcesywne eliminowanie wykazywania w SIO uczniów, którzy na dzień 30 września nie mieli ważnego orzeczenia o potrzebie kształcenia specjalnego;
- wprowadzanie do SIO danych o niepełnosprawnościach uczniów i terminowe przekazywanie baz danych oświatowych do Starostwa Powiatowego w Jędrzejowie;
- ochrona danych osobowych, przetwarzanych w Ośrodku w ramach gromadzenia informacji o uczniach wymagających specjalnych metod organizacji nauki i pracy.

Stwierdzone w trakcie kontroli nieprawidłowości dotyczyły:

- wprowadzenia do SIO w dziewięciu przypadkach, danych o uczniach na podstawie nieaktualnych orzeczeń o potrzebie kształcenia specjalnego;

¹ Dz. U. z 2007 r. Nr 231, poz. 1701 ze zm.

- niewprowadzeniu do SIO danych trzech uczniów, pomimo posiadania przez nich ważnych orzeczeń o potrzebie kształcenia specjalnego;
- wykazania w SIO w stosunku do 11 uczniów, niepełnosprawności niezgodnych z posiadanymi przez nich orzeczeniami.

1. W okresie objętym kontrolą Ośrodek, dla którego organem prowadzącym jest Powiat Jędrzejowski, stosownie do przepisu art. 4 ust. 1 ustawy z dnia 19 lutego 2004 r. o systemie informacji oświatowej², prowadził zbiory danych SIO, w skład których wchodziły m.in. dane o uczniach, słuchaczach, wychowankach oraz absolwentach. Zbiory te obejmują dane z poprzedniego roku szkolnego według m.in. typów lub rodzajów szkół i placówek oświatowych oraz specjalnych potrzeb edukacyjnych wynikających z opinii lub orzeczeń, o których mowa w art. 71b ust. 3-3b ustawy z dnia 7 września 1991 r. o systemie oświaty³.

Ośrodek terminowo przekazywał bazy danych oświatowych do Starostwa Powiatowego w Jędrzejowie. Dane wprowadzane do SIO przez Ośrodek były podstawą do sporządzenia przez ministra edukacji narodowej tzw. *wykazu szkół i placówek prowadzonych/dotowanych przez jednostkę samorządu terytorialnego* oraz wyliczenia przez Ministerstwo Edukacji Narodowej kwoty części oświatowej subwencji ogólnej⁴.

W wyniku kontroli NIK wprowadzania przez Ośrodek danych do SIO stwierdzono, że:

- na dzień 30 września 2008 r., ze 183 uczniów, pomimo braku aktualnego orzeczenia o potrzebie kształcenia specjalnego, wykazano w SIO pięciu uczniów z upośledzeniem w stopniu lekkim oraz jednego ucznia z niepełnosprawnościami sprzężonymi. Jednocześnie, niezgodnie z posiadanymi aktualnymi orzeczeniami, w wyniku pomyłkowego ujęcia w SIO, zawyżono o dziewięciu uczniów liczbę uczniów z upośledzeniem w stopniu lekkim i o tę samą liczbę zaniżono liczbę uczniów z upośledzeniem w stopniu umiarkowanym lub znacznym. Powyższe nieprawidłowości spowodowały zawyżenie kwoty należnej części oświatowej subwencji ogólnej dla organu prowadzącego w 2009 r. o 66.681,46 zł i zaniżenie jej o 80.017,83 zł. Ze zbilansowania ww. kwot wynika ogólne zaniżenie subwencji na 2009 r. o kwotę 13.336,37 zł
- na dzień 30 września 2009 r., na 167 uczniów, pomimo braku aktualnego orzeczenia o potrzebie kształcenia specjalnego, wykazano w SIO trzech uczniów z upośledzeniem w stopniu lekkim. Jednocześnie nie wykazano w SIO trzech uczniów upośledzonych w stopniu umiarkowanym uczęszczających do szkół przysposabiających do pracy. Powyższe nieprawidłowości spowodowały zawyżenie kwoty należnej części oświatowej subwencji ogólnej dla organu prowadzącego w 2010 r. o 18.454,44 zł i zaniżenie jej o 47.454,24 zł. Ze zbilansowania ww. kwot wynika ogólne zaniżenie subwencji na 2010 r. o kwotę 28.999,80 zł.

² Dz. U. Nr 49, poz. 463 ze zm.

³ Dz. U. z 2004 r. Nr 256, poz. 2572 ze zm.

⁴ kwota subwencji wyliczana przez Ministerstwo Edukacji Narodowej stanowiła iloczyn liczby uczniów wykazanych w SIO, współczynnika wynikającego z podanej wagi odpowiednio do rodzaju niepełnosprawności (dla ucznia z upośledzeniem w stopniu lekkim P2 wynosiła – 1,40, dla ucznia z upośledzeniem umysłowym w stopniu umiarkowanym P4 – 3,60, dla ucznia z niepełnosprawnościami sprzężonymi P5 – 9,50), wskaźnika korygującego Di (1,0006163662 w 2009 r.; 1,0067632567 w 2010 r. i 1,0125659777 w 2011 r.) oraz finansowego standardu A podziału subwencji (odpowiednio: 4038,8121 zł ; 4364,3937 zł i 4717,0119 zł).

- na dzień 30 września 2010 r., na 157 uczniów, niezgodnie z posiadanymi aktualnymi orzeczeniami, zawyżono o dwóch uczniów liczbę uczniów z niepełnosprawnościami sprzężonymi oraz zaniżono o dwóch uczniów liczbę uczniów z upośledzeniem w stopniu umiarkowanym. Powyższe nieprawidłowości spowodowały zawyżenie kwoty należnej części oświatowej subwencji ogólnej dla organu prowadzącego na 2011 r. o 56.360,16 zł.

Łącznie, w badanym okresie, kwota części oświatowej subwencji ogólnej dla Powiatu została zawyżona o 141.496,06 zł.

2. W wyjaśnieniach dotyczących wykazania w SIO uczniów pomimo braku aktualnych orzeczeń, Dyrektor Ośrodka wyjaśniła, że przede wszystkim przyjmowała uczniów na podstawie orzeczeń wydanych na poprzedni etap edukacyjny oraz posiadanej wiedzy, iż uczniowi zostanie wydane orzeczenie na kolejny etap edukacyjny. Wyjaśnienia Pani Dyrektor potwierdza fakt, iż w pięciu na dziewięć przypadków, kolejne orzeczenia zostały wydane w przeciągu miesiąca po 30 września (2, 17, 19, 27 października oraz 4 listopada). Pozostałe przypadki braku orzeczeń wynikały m.in. z pobytu ucznia w szpitalu uniemożliwiającym przeprowadzenie badań; niemożności uzyskania orzeczenia od rodziców pomimo monitów ze strony Ośrodka.

Odnośnie wykazywania niepełnosprawności niezgodnie z posiadanymi orzeczeniami, Pani Dyrektor wyjaśniła, że wynikały one z *niedoskonałości przekazu informacji bądź błędnego przyporządkowania stopnia niepełnosprawności*.

Powyższe wyjaśnienia Pani Dyrektor nie mogą jednak stanowić przesłanki do usprawiedliwienia zaniechania sprawdzenia kompletności, poprawności i zgodności ze stanem faktycznym, danych gromadzonych przez Ośrodek w bazie danych oświatowych. Zgodnie bowiem z art. 7 ust. 1 i 6 ustawy o systemie informacji oświatowej, podmioty prowadzące bazy danych oświatowych obowiązane są do sprawdzenia kompletności, poprawności i zgodności ze stanem faktycznym, danych gromadzonych przez nie w bazach danych oświatowych, a odpowiedzialność za wykonanie ww. obowiązków ponosi dyrektor oświatowej jednostki organizacyjnej.

Stwierdzone w trakcie kontroli przypadki braku posiadania przez Ośrodek, ważnych orzeczeń o potrzebie kształcenia specjalnego naruszają § 6 ust. 1 i § 7 ust. 5 rozporządzenia Ministra Edukacji Narodowej i Sportu z 20 lutego 2004 r. w sprawie warunków i trybu przyjmowania uczniów do szkół publicznych oraz przechodzenia z jednych typów szkół do innych⁵, zgodnie z którym do szkoły przyjmowane są na wniosek rodziców, dzieci posiadające orzeczenie o potrzebie kształcenia specjalnego, wydane przez zespół orzekający działający w publicznej poradni psychologiczno-pedagogicznej.

W okresie objętym kontrolą w Ośrodku systematycznie zmniejszała się liczba nieprawidłowości związana z wprowadzaniem danych do SIO. Na dzień 30 września 2008 r. wprowadzono do SIO dane o sześciu uczniach pomimo braku aktualnych orzeczeń o potrzebie kształcenia specjalnego, w 2009 r. były trzy takie przypadki, a w 2010 r. wszyscy uczniowie posiadali aktualne orzeczenia.

⁵ Dz. U. Nr 26, poz. 232 ze zm.

2. Kontrola NIK nie wykazała nieprawidłowości w zakresie ochrony danych osobowych uczniów. W Ośrodku wprowadzono *Politykę bezpieczeństwa ochrony danych osobowych* oraz *Instrukcję zarządzania systemem informatycznym służącym do przetwarzania danych osobowych*, a upoważnienia do przetwarzania danych osobowych zostały nadane każdemu z pracowników mających wgląd do danych osobowych.

Zgodnie z art.12 ustawy o systemie informacji oświatowej podmioty prowadzące bazy danych oświatowych są obowiązane do stworzenia warunków organizacyjnych i technicznych zapewniających ochronę przetwarzanych danych, a w szczególności zabezpieczenia danych przed nieuprawnionym dostępem, nielegalnym ujawnieniem lub pozyskaniem, a także ich modyfikacją, uszkodzeniem, zniszczeniem lub utratą.

Przedstawiając powyższe oceny i uwagi Najwyższa Izba Kontroli wnosi o:

- 1) wykazywanie w SIO danych wyłącznie na podstawie posiadanych ważnych orzeczeń o potrzebie kształcenia specjalnego,
- 2) zweryfikowanie danych wykazanych w SIO, w oparciu o ważne orzeczenia poradni psychologiczno-pedagogicznych i przekazanie ich do organu prowadzącego.

* * *

Najwyższa Izba Kontroli Delegatura w Kielcach, na podstawie art. 62 ust. 1 ustawy o NIK, oczekuje przedstawienia przez Pana Dyrektora, w terminie 14 dni od daty otrzymania niniejszego wystąpienia pokontrolnego, informacji o sposobie wykorzystania uwag i wykonania wniosków bądź o działaniach podjętych w celu realizacji wniosków lub przyczynach niepodjęcia takich działań.

Zgodnie z treścią art. 61 ust. 1 ustawy o NIK, w terminie 7 dni od daty otrzymania niniejszego wystąpienia pokontrolnego, przysługuje Pani Dyrektor prawo zgłoszenia na piśmie do dyrektora Delegatury NIK w Kielcach umotywowanych zastrzeżeń w sprawie ocen, uwag i wniosków zawartych w tym wystąpieniu.

W razie zgłoszenia zastrzeżeń, zgodnie z art. 62 ust. 2 ustawy o NIK, termin nadesłania informacji, o którym mowa wyżej, liczy się od dnia otrzymania ostatecznej uchwały właściwej komisji NIK.